

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om indragning av magistraterna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att magistraterna dras in den 1 december 1993. Propositionen ansluter sig till förenhetligandet av underrätterna. De lagar som gäller denna reform gavs 1987 och 1991. Genom underrättsreformen skall rådstuvurätterna och häradsrätterna dras in och i deras ställe inrättas tingsrätter. Det är meningen att underrättsreformen skall sättas i kraft genom en separat lag den 1 december 1993.

I de städer som har en rådstuvurätt finns det en magistrat som är lokal allmän förvaltningsmyndighet. I allmänhet har magistraten i administrativt hänseende verkat som en avdelning vid rådstuvurätten. Efter förenhetligandet av

underrätterna är det inte längre ändamålsenligt att bibehålla magistraterna som separata ämbetsverk och deras verksamhet ansluter sig inte heller naturligt till tingsrätternas verksamhet. Därför föreslås det att magistraterna dras in och att deras uppgifter överförs på andra myndigheter.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för år 1993 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 december 1993, dvs. samtidigt som lagstiftningen om reformen av underrätterna enligt en separat proposition föreslås träda i kraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	LAGTEXTER	8
1. Nuläget och de föreslagna ändringarna	3	1. Lag om ändring av 90 § Regeringsformen för Finland	8
1.1. Magistraterna och deras uppgifter	3	2. Lag om upphävande av lagen om magistrat ..	9
1.2. Föreslagna ändringar	3	3. Lag om ändring av 1 § lagen om notarius publicus	9
2. Ärendets beredning	4	4. Lag om ändring av 2 § lagen om utsökningsväsendet	9
3. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar	4	5. Lag om ändring av 1 kap. 1 § utsökningslagen	10
4. Samband med andra propositioner	4	6. Lag om ändring av 11 § lagen om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt	10
DETALJMOTIVERING	5	7. Lag om ändring av 10 § språklagen	10
1. Motivering till lagförslagen	5	8. Lag om ändring av 7 § tryckfrihetslagen	11
1.1. Regeringsformen för Finland	5	9. Lag om ändring av 47 § föreningslagen	11
1.2. Lag om upphävande av lagen om magistrat	5	10. Lag om ändring av 3 och 7 §§ gruvlagen	11
1.3. Lagen om notarius publicus	5	11. Lag om ändring av 17 § äktenskapslagen	12
1.4. Lagen om utsökningsväsendet	5	12. Lag om ändring av 1 § lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet	12
1.5. Utsökningslagen	6	13. Lag om ändring av 42 och 101 §§ lagen om allmänna vägar	13
1.6. Lagen om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt	6	14. Lag om ändring av 2 och 25 §§ lagen om delgivning i förvaltningsärenden	13
1.7. Språklagen	6	15. Lag om ändring av lagen om reglering av vissa områden i registret över allmänna områden ..	14
1.8. Tryckfrihetslagen	6	16. Lag om upphävande av förordningen om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants samt om upphävande av den därtill hörande kungörelsen	14
1.9. Föreningslagen	6	17. Lag om ändring av vattenlagen	14
1.10. Gruvlagen	6	18. Lagen om stämningsmän	15
1.11. Äktenskapslagen	6	BILAGA	17
1.12. Lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet	6	Bilaga Parallelltexter	17
1.13. Lagen om allmänna vägar	7		
1.14. Lagen om delgivning i förvaltningsärenden	7		
1.15. Lagen om reglering av vissa områden i registret över allmänna områden	7		
1.16. Lag om upphävande av förordningen om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants samt om upphävande av den därtill hörande kungörelsen	7		
1.17. Vattenlagen	7		
1.18. Lagen om stämningsmän	8		
2. Ikraftträdande	8		
3. Lagstiftningsordning	8		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Magistraterna och deras uppgifter

För närvarande finns det magistrater i 26 städer, dvs. i de städer där det finns en rådstuvurätt. Enligt 3 § 1 mom. lagen om magistrat (341/76) kan magistraten verka fristående eller i samband med en rådstuvurätt. Alla magistrater verkar i samband med en rådstuvurätt. Borgå rådstuvurätt och magistraten i samband med den kommer att dras in den 1 november 1992.

Enligt 1 § lagen om magistrat är magistraten offentlig förvaltningsmyndighet i städer med rådstuvurätt. Stadgandet anger magistratens allmänna behörighet. Om magistratens uppgift som överexekutor eller utmätningsman stadgas i utsökningslagen. Magistraten har även uppgifter enligt annan lagstiftning.

Som de viktigaste kategorierna av uppgifter som magistraten handhar kan nämnas överexekutoruppgifterna, delgivningsuppgifterna, registerföringsuppgifterna, uppgifterna som notarius publicus samt handläggande av olika anmälningar och tillstånd.

1.2. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att magistraterna dras in från och med den 1 december 1993, dvs. samtidigt som underrättsreformen genomförs. Underrättsreformen innebär att rådstuvurätterna och häradsrätterna dras in och i stället för dem inrättas tingsrätter. Stadgandena om underrättsreformen ingår i en lag av år 1987 om ändring av rättegångsbalken (354/87) och i anslutning därtill, angående utnämning av domare, i ändringar av regeringsformen, lagen om skifte och vattenlagen (637-639/87) samt i de ändringar år 1991 av rättegångsbalken och flera andra lagar (1052-1067/91) som gäller reformen av rättegångsförfarandet i underrätterna i tvistemål. Om ikraftträdandet av dessa ändringslagar stadgas genom en lag som ges separat. Genom lagarna om ändring av rättegångsförfarandet i tvistemål, överförs vissa uppgifter från överexekutor, dvs. länsstyrelserna och magistraterna, på underrätterna. De uppgifter som överförs är summariska förfar-

anden som kan jämföras med dömande verksamhet: lagsökning enligt 2 kap. utsökningslagen samt vräkning, kvarstad och handräddning enligt 7 kap. utsökningslagen. De nämnda summariska förfarandena upphör såsom särskilda förfaranden och blir en del av rättegången i tvistemål.

När de med dömande verksamhet jämförbara uppgifterna har överförts, är de övriga uppgifterna som blir kvar hos magistraterna till sin art förvaltningsuppgifter som inte lämpar sig för tingsrätterna som är allmänna domstolar.

Enligt 2 § 2 mom. lagen om överföring av magistraterna och städernas exekutionsverk till staten och om indragning av ordningsrätterna (897/79) överförs magistratens uppgifter då den upphör på de myndigheter på vilka det i stad, som i judiciellt avseende är hänförd till domsaga, ankommer att handlägga och avgöra ärenden av motsvarande art. De uppgifter som ankommer på magistrat och som inte har ålagts någon annan myndighet, överförs på länsman och till de delar de gäller beviljande av tillstånd att idka näring på länsstyrelsen. De ärenden som ankommer på magistrat i dess egenskap av fartygsregistermyndighet överförs på en annan fartygsregistermyndighet enligt vad som stadgas särskilt.

Det ovan nämnda förfarandet har iakttagits när enskilda rådstuvurätter och magistrater som verkat i samband med dem har indragits. Eftersom det föreslås att alla magistrater skall dras in på en gång har det ansetts nödvändigt att uppgift för uppgift se över till vilken myndighet det är ändamålsenligt att överföra uppgiften.

Av magistratens uppgifter skall de uppgifter slopas som i praktiken är föråldrade och sålunda har förlorat sin betydelse. För de övriga ärendegrupperna har strävan varit att uppgifterna överförs till sådana myndigheter som redan i dag handhar samma eller motsvarande ärenden. Största delen av uppgifterna föreslås bli överförda på de registerbyråer som avses i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84), vilkas behörighet redan nu har utvidgas att gälla även andra registreringsuppgifter än folkbokföringen.

2. Ärendets beredning

Propositionen har beretts av en arbetsgrupp som justitieministeriet har tillsatt. Om överföringen av uppgifterna till olika myndigheter har underhandlats med respektive ministerium. Över arbetsgruppens förslag har utlåtande inhämtats av inrikesministeriet, finansministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, trafikministeriet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet, magistraterna och Suomen Henkikirjoittajayhdistys r.y. (Finlands Hărădsskrivarförening r.f.). Dessutom har Helsingfors, Åbo, Tammerfors och Uleåborgs rådstuvurätter på eget initiativ gett utlåtanden. Rådstuvurätterna har i sina utlåtanden motsatt sig att vigselrätten bibehålls för underrättsdomarna.

3. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

Magistraternas arbetsmängd kan enligt uppgifternas art delas upp på överexekutoruppgifter, uppgifter för notarius publicus, handläggning av olika anmälnings- och tillståndsärenden, handräckningsärenden, handelsregister-, fartygsregister- och vigselärenden. Den sammanlagda ärendemängden år 1991 var ca 276 000. Den största gruppen utgjorde uppgifterna som notarius publicus. Antalet uppgifter var ca 134 000. Handräckningsärendenas antal var 37 000, handelsregisterärendenas antal var ca 34 500, anmälnings-, och tillståndsärendenas antal var ca 16 000, antalet ärenden som handläggs av överexekutor var ca 16 000, vigslarnas antal var ca 2 000 och fartygsregisterärendenas antal var ca 350.

Så som ovan konstaterades skall i samband med reformeringen av rättegångsförfarandet i tvistemål av de överexekutoruppgifter som nu hör till länsstyrelserna och magistraterna de som gäller lagsökning, vräkning och säkringsåtgärder överföras på tingsrätterna. Enligt propositionen överförs från magistraterna till myndigheter inom inrikesministeriets förvaltningsområde uppgifterna som notarius publicus, anmälnings- och tillståndsärendena samt handelsregisterärendena. Då man räknar ut de olika uppgifternas avvägda arbetsmängd kan man uppskatta att från länsstyrelserna överförs till justitieministeriets förvaltningsområde ca 14 000 ärenden, som motsvarar behovet av sex

domare och åtta kanslitjänstemän. Av magistraternas uppgifter överförs ca 60 procent till inrikesministeriets förvaltningsområde, vilket skulle motsvara behovet av sju tjänster med juris kandidatexamen som behörighetsvillkor och tio kanslitjänstemän. I praktiken skulle överförandet av uppgifterna innebära att tre tjänster överförs från justitieministeriets förvaltningsområde till inrikesministeriets förvaltningsområde.

Organisatoriska förändringar orsakas av att överexekutors uppgifter överförs till tingsrätterna samt av överförandet av uppgifter till inrikesministeriets förvaltningsområde. De flesta av de sist nämnda uppgifterna överförs till registerbyråerna.

4. Samband med andra propositioner

Denna proposition har samband med underrättsreformen. En förutsättning för att de lagar som ingår i propositionen skall kunna antas och stadfästas är att den lag varmed de lagar som hör till underrättsreformen sätts i kraft först antas och blir stadfäst. En proposition till lag om ikraftträdande av de lagar som gäller underrättsreformen föreläggs riksdagen separat. Av de stadganden som skall sättas i kraft genom lagen föreslås i den nu föreliggande propositionen att 90 § 1 mom. regeringsformen, sådant det lyder ändrat år 1987, skall ändras.

Vid justitieministeriet bereds separat propositionerna gällande lagen om tingsrätterna och övriga stadganden som förenhetligandet av underrätterna förutsätter. Flera stadganden som innehåller uppgifter för magistraterna kommer att ändras. Sådana uppgifter finns bland annat i stadganden om organisation, avgifter och åklagare. De ändringar som indragningen av magistraterna kräver i dessa stadganden görs i samband med dessa ändringar.

Verkställigheten av fängesestraff håller på att överföras från länsstyrelserna till justitieministeriets fängenvårdsavdelning. I det sammanhanget görs även de ändringar indragningen av magistraterna kräver i dessa stadganden.

Handels- och industriministeriet bereder inom sitt verksamhetsområde ändringarna av de stadganden som gäller överförande av uppgifter från magistraterna där utöver överförandet av uppgifterna även andra ändringar är nödvändiga.

Trafikministeriet tillsatte den 24 januari 1991

en kommission att utreda bland annat hur förandet av fartygsregistret och fastställande av fartygsinteckningar administrativt skall ordnas efter indragningen av magistraterna. Kommis-

sionen har den 30 juni 1992 lämnat ett betänkande, som innehåller ett förslag i saken. Propositionen bereds vid trafikministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Regeringsformen för Finland

90 §. Det föreslås att omnämmandet av besättandet av borgmästar- och rådmantjänster vid fristående magistrat stryks. Stadgandet har till denna del förlorat sin betydelse i och med att den sista fristående magistraten dras in den 1 november 1992. Det föreslås att momentet ändras sådant det lyder i lagen av år 1987 om ändring av Regeringsformen för Finland (637/87), som sätts i kraft genom lagen om ikraftträdande av de lagar som gäller under-rättsreformen.

1.2. Lag om upphävande av lagen om magistrat

1 §. Vid indragningen av magistraterna föreslås det att lagen om magistrat upphävs. Samtidigt upphävs förordningen om magistrat (180/78).

2 §. I lagen den 30 juni 1919 om militärinkvartering och i förordningen den 8 juli 1919 innehållande närmare föreskrifter angående militärinkvartering stadgas om kommunernas och enskilda personers skyldighet att hjälpa till vid inkvarteringen av krigsmakten. Lagen den 30 juni 1919 om militärskjutsningen och förordningen den 11 juli 1919 innehållande närmare föreskrifter angående militärskjutsning gäller skyldigheten att skjutsa militären. Lagen om naturaprestationer för krigsväsendets räkning under fredstid (94/20) stadgar om krigsmaktens rätt att mot ersättning få vissa naturaprestationer så som förplägning, rätt att använda fastigheter för övningar, nyttjanderätt till fartyg, farkoster och järnväg. De uppgifter som enligt ovan nämnda stadganden ankommer på magistraterna ankommer efter indragningen av magistraterna på polisen. Då det är fråga om

en teknisk ändring är det mest ändamålsenligt att stadgandet placeras i lagen om upphävande av lagen om magistrat.

3 §. Alla de uppgifter som ankommer på magistrat har man försökt kartlägga och överföra på andra myndigheter. För det fall att det för någon uppgifts del dock skall saknas ett stadgande, föreslås att länsstyrelsen som allmän förvaltningsmyndighet i detta fall skulle handha uppgiften.

1.3. Lagen om notarius publicus

1 §. På tjänstens vägnar är härads-skrivaren, länsmannen och biträdande länsmannen notarius publicus. I samband med en magistrat skall det finnas en tjänst som notarius publicus. Uppgifterna som notarius publicus utgör ett klart delområde av magistratens uppgifter. Enligt propositionen kan tjänster som notarius publicus finnas även i fortsättningen. Tjänsten skall kunna vara separat eller kombinerad med en sådan annan tjänst, för vilken behörighetsvillkoren är juris kandidatexamen. Det naturliga är att tjänsten överförs till registerbyrån, vars chef härads-skrivaren redan nu är notarius publicus. Uppgifterna passar till sin natur bättre vid registerbyråerna än exempelvis åt länsmännen. Länsmannen och biträdande länsmannen är dock fortsättningvis på tjänstens vägnar notarius publicus.

1.4. Lagen om utsökningsväsendet

2 §. I samband med den pågående helhetsrevisionen av utsökningslagen kommer man separat att avgöra utsökningsväsendets organisation. I det sammanhanget har det bland annat föreslagits att man skulle avstå från distriktsförvaltningsmyndigheter för utsökningsväsendet. I detta skede föreslås att ordet magistrat

utelämnas ur paragrafen varvid uppgifterna som distriktsförvaltningsmyndighet för utsökningsväsendet skall handhas av länsstyrelserna ensamma.

1.5. Utsökningslagen

1 kap. 1 §. I paragrafen stryks omnämmandet enligt vilket magistraten fungerar som överexekutor vid sidan av länsstyrelsen. Överexekutoruppgifterna sköts sålunda endast av länsstyrelsen.

1.6. Lagen om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt

11 §. Enligt stadgandet i 3 mom. kan länsstyrelsen i egenskap av överexekutor vid länsrätten låta höra och magistraten höra vittnen och sakkunniga på ed eller förordna att förhör skall verkställas vid allmän underrätt. Det föreslås att omnämmandet av magistrat utgår. Efter ändringen sköter endast länsstyrelsen såsom överexekutor uppgiften.

1.7. Språklagen

10 §. Paragrafens 2 mom. gäller språket för anslag, meddelanden och kungörelser som myndigheter i tvåspråkiga ämbetsdistrikt utfärdar. I myndighetsförteckningen i 2 mom. ersätts rådstuvurätten och häradsrätten med tingsrätten samt häradsskrivaren med registerbyrå. Ur förteckningen utelämnas magistraten. Även omnämmandet av ordningsrätterna, som indragits, utelämnas.

1.8. Tryckfrihetslagen

7 §. Den som vill inrätta ett tryckeri eller bli ägare eller innehavare av ett tryckeri är skyldig att göra skriftlig anmälan om rörelsen hos magistrat eller länsman. Enligt förslaget görs anmälan till registerbyrån. Då det inte finns behov av två parallella myndigheter, slopas möjligheten att göra anmälan till länsmannen.

1.9. Föreningslagen

47 §. Lokala myndigheter i föreningsregister-

ärenden är magistraten och registerbyråerna. Ur paragrafens 1 mom. stryks magistraten, varvid endast registerbyråerna fungerar som lokala myndigheter.

1.10. Gruvlagen

3 §. I paragrafens 3 mom. åläggs den som för efterletning av gruvmineral ämnar skada eller fälla växande träd att i förväg underrätta jordägaren eller, om denne ej kan anträffas, länsmannen eller magistraten på den ort där arbetet utförs. Det föreslås att registerbyrån skall vara den myndighet till vilken anmälan görs.

7 §. På motsvarande sätt skall förbehållsanmälan göras till registerbyrån. Förbehållsanmälan gällande ett möjligt fynd ger förträdesrätt för den som först har gjort en förbehållsanmälan. Därför bör det finnas tillräckligt med myndigheter till vilka anmälan kan göras. Det finns 59 registerbyråer, vilket kan anses tillräckligt.

1.11. Äktenskapslagen

17 §. Ur förteckningen i 2 mom. över vigselberättigade myndigheter utelämnas ordföranden i magistrat och lagfaren medlem av magistrat. Vigselförrättare skall således vara i stället för häradshövdingen, lagmannen och tingsdomaren samt häradsskrivaren. I samband med underrätterna skall även i städerna tingsdomarna vara vigselmyndigheter.

1.12. Lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet

1 §. Enligt 1 och 2 mom. har den som åt annan skall erlägga pengar, värdepapper eller handlingar under vissa förutsättningar rätt att deponera det som han skall prestera hos överexekutor och sålunda bli befriad från prestationsskyldighet. Enligt 3 mom. sköts deponeringen då det gäller värdeandelar genom att i värdeandelsregistret öppna ett värdeandelskonto på vilket värdeandelarna i fråga noteras. Den som för värdeandelsregistret skall genast efter att kontot har öppnats tillställa överexe-

kutor på betalningsorten eller, om betalningsorten inte är känd, magistraten i Helsingfors ett meddelande om depositionen. Myndighet i de fall då betalningsorten inte är känd föreslås i stället för magistraten i Helsingfors vara länsstyrelsen i Nylands län. De uppgifter som enligt lagen i allmänhet ankommer på överexekutor kommer redan med stöd av ändringen av utsökningslagen (1.5. ovan) att överföras från magistraten på länsstyrelsen.

1.13. Lagen om allmänna vägar

42 §. Enligt gällande 2 mom. kan länsstyrelsen förordna att i 1 mom. avsett hinder, bland annat byggnad invid väg som föranleder fara eller olägenhet för trafiken, skall tas bort eller flyttas. Länsstyrelsen, på landet länsman och i stad magistrat kan ge motsvarande förordnanden exempelvis om träd och buskar. Det föreslås att ordet magistrat i stadgandet stryks. Även det föräldrade omnämmandet av köping stryks samtidigt.

101 §. Magistrat eller länsman kan enligt paragrafens 2 mom. berättiga väghållningsmyndigheten att utföra nödvändiga åtgärder för åstadkommande av rättelse av vad som olagligen gjorts eller underlåtit. Ordet magistrat utgår även ur detta stadgande.

1.14. Lagen om delgivning i förvaltningsärende

2 §. Enligt paragrafen verkställs delgivningen av den myndighet som företar förvaltningsåtgärden om inte annat stadgats. Myndigheten kan anlita magistrat, polisinsättning eller länsman för delgivningen. Paragrafen föreslås ändrad så att stämningsman kan anlitas för delgivning. I stadgandet skulle inte tas ställning till vid vilka myndigheter stämningsmännen är placerade. Detta anges i lagen om stämningsmän. I sakligt hänseende skall delgivningarna ske på samma sätt som nu.

25 §. En part skall beredas möjlighet att ta del av de handlingar som ansluter sig till handläggningen av ärendet och vilka inte kan ges åt honom. Handlingarna skall hållas till påseende i kansliet vid det ämbetsverk till vilket stämningsmannen hör. Såsom för närva-

rande kan handlingarna hållas till påseende hos en annan myndighet eller hos en pålitlig person.

1.15. Lagen om reglering av vissa områden i registret över allmänna områden

Lagen gäller införandet av vissa allmänna områden såsom registerenheter i registret över allmänna områden eller fastighetsregistret. Enligt gällande lag ankommer det på magistraten att granska och godkänna utredningsförrättningen. Vidare beslutar magistraten om de anteckningar om förrättningen som skall göras i registret över allmänna områden och fastighetsregistret.

Till lagen fogas en ny 26 a §, i vilken stadgas att byggnadsnämnden handhar de uppgifter som nu hör till magistraten. Uppgifterna lämpar sig väl för byggnadsnämnden som redan nu sköter många uppgifter enligt lagen om skifte inom planläggningsområde.

1.16. Lag om upphävande av förordningen om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants samt om upphävande av den därtill hörande kungörelsen

1 §. Genom paragrafen upphävs förordningen den 30 september 1892 om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants jämte senare ändringar. Det är fråga om en förordning som givits genom medverkan av ständerna. För tydlighetens skull föreslås det även i detta sammanhang att den 25 maj 1893 givna kungörelsen innehållande närmare föreskrifter angående allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants också upphävs. Kungörelsen har givits av senatens ekonomidepartement i kejsarens namn. Stadgandena som föreslås upphävida innehåller uppgifter för magistraten.

Det enda existerande allmänna upplagsmagasinet finns i Helsingfors. Tullagen (573/78), som trädde i kraft år 1979, innehåller inte längre begreppet upplagsmagasin. Den sista warranten har givits år 1967. Eftersom upplagsmagasinsinstitutet har förlorat sin betydelse i praktiken, föreslås det upphävt.

1.17. Vattenlagen

91 §. Enligt paragrafens 1 mom. skall det i

varje kommun i vilken idkas virkesflottnings finnas ett flottningsombud som skall vara lätt anträffbar för allmänheten. Enligt gällande stadgande skall flottningsombudets namn anmälas till miljövårdsnämnden och vatten- och miljödistriktet samt dessutom till vederbörande länsman eller magistrat. Anmälningsskyldigheten till länsman eller magistrat ersätts med anmälningsskyldighet till den lokala polisen. På motsvarande sätt överförs behörigheten att förordna flottningsombud då stadgandet i 1 mom. inte efterföljts, från länsman eller magistrat till den lokala polisen. I detta sammanhang bör även ordet vattennämnden som förekommer i stadgandet ersättas med miljövårdsnämnden till vilken dessa uppgifter hör efter det att lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/86) trätt i kraft. På motsvarande sätt har vattendistriktets vattenbyrå ersatts med vatten- och miljödistriktet i lagen om vatten- och miljöförvaltningen (24/86).

5 kap. 93 §. Flottningsmärket skall anmälas till den lokala polisen i stället för till länsman eller magistraten.

5 kap. 97 §. Paragrafen innehåller stadganden som skall följas då en strandägare eller strandinnehavare tar hand om virke som kvarblivit på stranden. Strandägaren eller strandinnehavaren skall enligt förslaget göra anmälningar enligt 1 mom. till den lokala polisen som anmäler vidare till flottningsombudet och i fall som nämns i 2 mom. sköter kungörelsen.

1.18. Lagen om stämningsmän

1 §. Paragrafen innehåller en förteckning över de myndigheter vid vilka det finns stämningsmän. Ur förteckningen föreslås att magistraten stryks, varvid som stämningsmän för-

sättningsvis skulle verka förmännen för stämningsmännen och stämningsmännen vid domstolarna eller polisen. Enligt gällande lag är även exekutionsbiträdena vid länsmansdistriktet stämningsmän. Då exekutionsbiträdenas tjänstebestämmelse ändrats till biträdande utmätningsman, skulle stadgandet även rättas till denna del.

2 §. I paragrafen stadgas om verksamhetsområdet för stämningsmän vid olika myndigheter. Ur stadgandet stryks omnämmandet av verksamhetsområdet för stämningsman vid magistrat.

6 §. I paragrafen uppräknas de tjänstemän som har rätt att verkställa stämningar och delgivningar såsom stämningsman. I stadgandets första moments första punkt ersätts exekutionsbiträdet med biträdande utmätningsman. I andra punkten stryks omnämmandet av personer anställda vid magistrat.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda ikraft den 1 december 1993, dvs. samtidigt som lagstiftningen om förenhetligandet av underrätterna.

3. Lagstiftningsordning

Ändringen av regeringsformen som ingår i propositionen skall handläggas i den ordning som gäller för ändring av grundlag. De övriga lagförslagen som ingår i propositionen kan oavsett förslaget om ändring av regeringsformen handläggas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 90 § Regeringsformen för Finland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, ändras 90 § 1 mom. Regeringsformen för Finland, sådant det lyder i lag av den 10 juli 1987 (637/87), som följer:

90 §

Angående ordningen för besättande av tjänster vid högskolorna samt inom den evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet samt tjänster i Finlands Bank gäller sär-

skilda stadganden.

Denna lag träder i kraft den

19 .

2.

Lag**om upphävande av lagen om magistrat**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Härmed upphävs lagen den 23 april 1976 om magistrat (341/76) jämte ändringar.

sendets räkning under fredstid (94/20) stadgas om magistrat gäller efter att denna lag har trätt i kraft polisen.

2 §

Vad som i lagen den 30 juni 1919 om militärinkvartering, i förordningen den 8 juli 1919 innehållande närmare föreskrifter angående militärinkvartering, i lagen den 30 juni 1919 om militärskjutsning, i förordningen den 11 juli 1919 innehållande närmare föreskrifter angående militärskjutsning samt i lagen den 16 april 1920 om naturaprestationer för krigsvä-

3 §

Vad som i annan lag eller förordning stadgas om magistrat gäller efter att denna lag trätt i kraft länsstyrelsen.

4 §

Denna lag träder i kraft den 19 .

3.

Lag**om ändring av 1 § lagen om notarius publicus**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 2 mom. lagen den 9 juni 1960 om notarius publicus (287/60), sådant det lyder i lag av den 16 december 1977 (956/77), som följer:

1 §

Vid en registerbyrå som avses i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) kan finnas tjänster som notarius publicus. En sådan tjänst kan vara kombinerad med en tjänst för vilken behörighetsvillkoren är juris kandidat examen. Finns vid registerbyrån flera innehavare av en tjänst som notarius publicus, bestäms deras

uppgifter i registerbyråns arbetsordning.

Denna lag träder i kraft den 19 .

De ärenden som hör till notarius publicus' uppgifter och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träder i kraft överförs för behandling vid behörig registerbyrå.

4.

Lag**om ändring av 2 § lagen om utsokningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § lagen den 14 december 1984 om utsokningsväsendet (866/84) som följer:

2 §

Länsstyrelserna är distriktsförvaltningsmyndigheter inom utsokningsväsendet.

Denna lag träder i kraft den 19 .

5.

Lag**om ändring av 1 kap. 1 § utsökningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 kap. 1 § 1 mom. utsökningslagen,

sådan det lyder i lag av den 14 december 1984 (867/84), som följer:

1 kap.

Om utsökningsmyndigheterna

1 §

Utsökningsärenden handläggs och prövas av överexekutor. Överexekutor är länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den

19 .

De ärenden som hör till överexekutor och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träder i kraft och som efter ikraftträdandet hör till länsstyrelsen överförs för behandling vid behörig länsstyrelse.

6.

Lag**om ändring av 11 § lagen om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 11 § 3 mom. lagen den 4 juli 1975 om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt (523/75), som följer:

11 §

Överexekutor kan vid länsrätten låta höra vittnen och sakkunniga på ed eller försäkran eller förordna att förhör skall verkställas vid allmän underrätt. Överexekutor kan likaså förordna att barnet skall undersökas av läkare.

Denna lag träder i kraft den

19 .

De ärenden som hör till överexekutor och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träder i kraft och som efter ikraftträdandet hör till länsstyrelsen överförs för behandling vid behörig länsstyrelse.

7.

Lag**om ändring av 10 § språklagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § 2 mom. språklagen av den 1 juni 1922 (148/22),

sådan det lyder i lag av den 10 januari 1975 (10/75), som följer:

10 §

Kungörelser och meddelanden som gäller en enskilds rätt och som en tingsrätt, domare, länsstyrelse, länsman eller registerbyrå på tjäns- tens vägnar utfärdar i ett tvåspråkigt ämbets-

distrikt får enligt prövning avfattas enbart på befolkningsflertalets språk, om inte sökanden fordrar något annat.

Denna lag träder i kraft den

19 .

8.

Lag**om ändring av 7 § tryckfrihetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 7 § 1 mom. tryckfrihetslagen av den 4 januari 1919, sådant det lyder i lag av den 16 december 1977 (959/77), som följer:

7 §

Den som vill inrätta ett tryckeri eller som har blivit ägare eller innehavare av ett tryckeri är skyldig att göra en skriftlig anmälan om rörelsen hos den registerbyrå som avses i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) i den kommun där tryckeriet skall inrättas eller där det är beläget. Denna anmälan skall åtföljas av en utredning om i 5 § nämnda omständigheter

samt innehålla uppgift om rörelsens föreståndare och om den lokal där rörelsen skall utövas. Anmälan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar.

—————
Denna lag träder i kraft den
19 .

9.

Lag**om ändring av 47 § föreningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 47 § 1 mom. föreningslagen av den 26 maj 1989 (503/89) som följer:

47 §

Myndigheter

Föreningsregistret förs av justitieministeriet. Lokala myndigheter i föreningsregisterärenden är de i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) nämnda registerbyråerna.

Denna lag träder i kraft den
19 .

Magistraten överför de handlingar som avses i 8 § föreningsregisterförordningen (506/89) till behörig registerbyrå.

10.

Lag**om ändring av 3 och 7 §§ gruvlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 3 mom. och 7 § 1 och 4 mom. gruvlagen av den 17 september 1965 (503/65) som följer:

3 §

—————
Den som i samband med letningsarbete ämnar skada eller fälla växande träd skall i förväg underrätta markägaren eller, om denne inte kan anträffas, registerbyrån på den ort där

arbetet utförs. Skada och olägenhet som uppkommer till följd av letningsarbete skall helt ersättas.

7 §

Den inmutningsberättigade har rätt att för-

behålla sig företräde att inmuta en eventuell fyndighet inom ett angivet område på högst nio kvadratkilometer (förbehåll) genom att till registerbyrån på den ort där fyndigheten finns göra en förbehållsanmälan. I anmälan skall förbehållarens namn, yrke och adress nämnas samt förbehållsområdets geografiska läge utredas. Områdets läge och gränser skall utmärkas på en till anmälan fogad karta så noggrant, att ovisshet om dem inte kan uppkomma. Registerbyrån skall inom sju dagar från det anmä-

lan inlämnades vidarebefordra anmälan till handels- och industriministeriet.

— — — — —
Ett förbehåll är i kraft tills mutsedel söks med stöd av genom förbehållet erhållen företrädesrätt, dock högst ett år från den dag då förbehållsanmälan gjordes till registerbyrån.

Denna lag träder i kraft den
19 .

11.

Lag

om ändring av 17 § äktenskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 17 § 2 mom. äktenskapslagen av den 13 juni 1929 (234/29),
sådant det lyder i lag den 16 april 1987 (411/87), som följer:

17 §

2) häradsskrivare.

— — — — —
Skyldig att förrätta borgerlig vigsel är
1) lagman och tingsdomare, samt

Denna lag träder i kraft den
19 .

12.

Lag

om ändring av 1 § lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 3 mom. lagen den 9 oktober 1931 om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/31),

sådant det lyder i lag av den 17 maj 1991 (830/91), som följer:

1 §

— — — — —
Om en betalningsskyldighet som avses i 1 eller 2 mom. gäller en värdeandel, görs deponeringen genom att i värdeandelsregistret öppnas ett värdeandelskonto på vilket värdeandelarna i fråga noteras. Som kontoinnehavare skall antecknas borgenären, om han är känd, eller "okänd borgenär", och på kontot skall också antecknas den betalningsort som nämns i 2 § 1 mom. samt ett omnämnande av att det är fråga om en betalning som gjorts till

befrielse från betalningsskyldighet. Den som för värdeandelsregistret skall genast efter att kontot har öppnats tillställa överexekutor på betalningsorten eller, om betalningsorten inte är känd, länsstyrelsen i Nylands län ett meddelande om depositionen. Vad som nedan stadgas om överexekutor tillämpas på den överexekutor som har tillställts meddelandet. I fråga om avförande av en värdeandel från kontot, om meddelande till borgenären och befrielse från fullgörelseskyldighet tillämpas vad som stadgas nedan.

Denna lag träder i kraft den
19 .

De deponeringar som är anhängiga vid en
magistrat när denna lag träder i kraft överförs

för behandling vid behörig länsstyrelse. Depo-
nenten skall underrättas om överförandet, ifall
hans adress är känd.

13.

Lag

om ändring av 42 och 101 §§ lagen om allmänna vägar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 42 § 2 mom. och 101 § 2 mom. lagen den 21 maj 1954 om allmänna vägar (243/54) som
följer:

42 §

Om ett träd, en buske, en häck, ett upplag
eller en anordning som avses i 1 mom. föran-
leder i 40 eller 41 § nämnd fara eller olägenhet
eller om en i 1 mom. nämnd byggnad orsakar
fara för trafiken, kan länsstyrelsen, eller om det
inte är fråga är om en byggnad även länsman,
förordna att den skall tas bort eller flyttas eller
ändras på behövligt sätt. Om ägaren inte inom
utsatt tid vidtar åtgärden, har väghållnings-
myndigheten rätt att utföra den på väghåll-
rens bekostnad.

101 §

Är en i 1 mom. åsyftad rättelse som väghåll-
ningsmyndigheten yrkar riktig och uppenbart
nödvändig, kan behörig länsman berättiga väg-
hållningsmyndigheten att vidta den åtgärd som
behövs, dock inte att ta bort, flytta eller
omändra byggnad.

Denna lag träder i kraft den
19 .

14.

Lag

om ändring av 2 och 25 §§ lagen om delgivning i förvaltningsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 och 25 §§ lagen den 15 april 1966 om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) som
följer:

2 §

Delgivning verkställs, om annat inte stad-
gats, av den myndighet som har företagit
förvaltningsakten. Myndigheten kan överlåta
delgivningen på en underlydande myndighet,
anlita stämningsman eller på begäran anförtro
en part att sköta delgivningen, om den på detta
sätt kan ske utan olägenhet.

handlingar som tillkommit vid ärendets be-
handling och som inte kan överlämnas, skall
den som saken gäller beredas tillfälle att ta del
av dem hos stämningsmannen, någon annan
myndighet eller en tillförlitlig person. Vid
delgivandet skall meddelas var och när hand-
lingarna är tillgängliga.

25 §

Har till en handling som skall delges fogats

Denna lag träder i kraft den
19 .

15.

Lag**om ändring av lagen om reglering av vissa områden i registret över allmänna områden**

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till lagen den 21 januari 1977 om reglering av vissa områden i registret över allmänna områden (82/77) en ny 26 a § som följer:

26 a §

Vad som i denna lag eller den förordning som givits med stöd av den stadgas om magistrat gäller byggnadsnämnden.

Denna lag träder i kraft den

19 .

De ärenden som är anhängiga vid en magistrat när denna lag träder i kraft överförs för behandling av byggnadsnämnden i den stad det är fråga om.

16.

Lag**om upphävande av förordningen om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants samt om upphävande av den därtill hörande kungörelsen**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Härmed upphävs förordningen den 30 september 1892 om allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants, jämte senare ändringar, samt kungörelsen den 25 maj 1893 innehållande närmare föreskrifter angående allmänna upplagsmagasin med rätt att utgifva warrants.

2 §

Denna lag träder i kraft den
19 .

17.

Lag**om ändring av 5 kap. vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 kap. 91 § 1 och 2 mom., 93 § 1 mom. och 97 § 1 och 2 mom. vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61),
sådana de lyder i lag av den 29 juli 1976 (649/76), som följer:

5 kap.

Virkesflottning

91 §

Den flottande skall i varje kommun inom vars område flottning bedrivs utse ett flottningsombud, som under tiden för flottningen

skall vara lätt anträffbart för allmänheten. Uppgift om flottningsombudets namn och adress samt om förändringar av dem skall tillställas miljövårdsnämnden och det vatten- och miljödistrikt som saken gäller samt dessutom den lokala polisen.

Har stadgandet i 1 mom. inte iakttagits, skall

den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, miljövårdsnämnden och vatten- och miljödistriktet om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken genom talan hänskjutas till vatten-domstolen.

93 §

Innan virke välts ut i ett vattendrag, skall det förses med ägarens flottningsmärke som lätt skall kunna upptäckas, och uppgift om märket skall ha tillställts de vatten- och miljödistrikt och de miljövårdsnämnder samt de lokala polismyndigheter, inom vilkas verksamhetsområde flottningen bedrivs. Flottas virke i knippen, skall varje knippe förses med motsvarande flottningsmärke innan knippet förs ut i vattendraget.

97 §

Har vid flottning för längre tid än ett år virke kvarblivit på en strand eller i strandvatten, är ägaren eller innehavaren av stranden berättigad att tillvarata virket. Han är dock skyldig att inom en månad underrätta den lokala polisen om tillvaratagandet och om flottningsmärket på virket, ifall märket kan

skönjas, samt om virkesslaget och mängden. Den lokala polisen skall senast inom två veckor efter det anmälan erhållits, per post underrätta flottningsombudet om tillvaratagandet. Virkesägaren eller flottningsföreningen skall inom en månad från det den lokala polisens underrättelse avsändes meddela tillvaratagaren, hurvida virkesägaren eller föreningen ämnar ta virket i sin besittning. Om virkesägaren eller flottningsföreningen inte lämnar ett sådant meddelande eller om virkesägaren eller flottningsföreningen efter att ha lämnat meddelandet inte inom tre sådana månader då vattendraget är isfritt, eller inom annan med tillvaratagaren överenskommen tid efter avsändandet av den lokala polisens underrättelse, tar virket i sin besittning, tillfaller virket den som tagit det till vara. Om virkesägaren eller flottningsförening tar virket i sin besittning, skall de ersätta tillvaratagaren för kostnaderna för tillvaratagandet och anmälan.

Är virkets ägare inte känd, skall den lokala polisen efter mottagen anmälan om tillvaratagandet utan dröjsmål tillkännage det genom offentlig kungörelse samt, om virkets värde är ansevärt, en gång i någon tidning med spridning på orten. I övrigt skall i tillämpliga delar iakttas vad som sägs i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den

19 .

18.

Lag

om ändring av lagen om stämningsmän

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § 1 mom., 2 § och 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen den 27 juni 1986 om stämningsmän (505/86),
av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 18 november 1988 (953/88), som följer:

1 §

Stämningsmän

Stämningsmän är de innehavare av tjänst som förman för stämningsmän och de inneha-

vare av stämningsmannatjänst som är anställda vid en domstol eller vid polisen. I länsmansdistrikten är biträdande utmätningsmännen även stämningsmän.

2 §

Stämningmännens verksamhetsområde

Verksamhetsområdet för stämningssman som är anställd vid en domstol utgörs av domkretsen och för stämningssman som är anställd vid polisen av polisdistriktet.

1) polisman, allmän åklagare, utmätningssman och biträdande utmätningssman vid stadsfogdeämbete samt notarius publicus;

2) tjänsteman eller funktionär som har förordnats härtill av domstol eller chefen för polisdistrikt och som är anställd vid domstol eller polisdistriktet;

6 §

Andra som har rätt att verkställa delgivning

Berättigad att, så som stämningssman, verkställa stämning och delgivning är:

Denna lag träder i kraft den
19 .

Helsingfors den 11 september 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Justitieminister *Hannele Pokka*

1. **Lag** om ändring av 90 § Regeringsformen för Finland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, ändras 90 § 1 mom. Regeringsformen för Finland, sådant det lyder i lag av den 10 juli 1987 (637/87), som följer:

Lydelse som ändras

90 §

Angående ordningen för besättande av tjänster vid högskolorna, tjänster inom den evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet *borgmästar- och rådmantjänster vid fristående magistrat* samt tjänster i Finlands Bank gäller särskilda stadganden.

Föreslagen lydelse

90 §

Angående ordningen för besättande av tjänster vid högskolorna samt inom den evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet samt tjänster i Finlands Bank gäller särskilda stadganden.

Denna lag träder i kraft den
19 .

3. **Lag** om ändring av 1 § lagen om notarius publicus

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § 2 mom. lagen den 9 juni 1960 om notarius publicus (287/60), sådant det lyder i lag av den 16 december 1977 (956/77), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I stad, som har magistrat, skall i samband med den finnas en tjänst som notarius publicus. *Annorstädes än i Helsingfors* kan tjänsten vara förenad med en sådan tjänst vid magistraten, för vilken kompetensvillkor är juris kandidat-examen. Finnas vid *magistrat* flera innehavare av tjänst som notarius publicus, bestämmas deras åligganden i magistratens arbetsordning.

Vid en registerbyrå som avses i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) kan finnas tjänster som notarius publicus. En sådan tjänst kan vara kombinerad med en tjänst för vilken behörighetsvillkoren är juris kandidat-examen. Finns vid registerbyrån flera innehavare av en tjänst som notarius publicus, bestäms deras uppgifter i registerbyråns arbetsordning.

Denna lag träder i kraft den
19 .

De ärenden som hör till notarius publicus' uppgifter och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träderr i kraft överförs för behandling vid behörig registerbyrå.

4.

Lag**om ändring av 2 § lagen om utsökningsväsendet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § lagen den 14 december 1984 om utsökningsväsendet (866/84) som följer:*Gällande lydelse*

2 §

Utsökningsväsendets distriktsförvaltningsmyndigheter är *magistraten* och länsstyrelsen.*Föreslagen lydelse*

2 §

Länsstyrelserna är distriktsförvaltningsmyndigheter inom utsökningsväsendet.

Denna lag träder i kraft den
19 .

5.

Lag**om ändring av 1 kap. 1 § utsökningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 kap. 1 § 1 mom. utsökningslagen,

sådant det lyder i lag av den 14 december 1984 (867/84), som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Om utsökningsmyndigheterna

1 §

Utsökningsärenden handläggs och prövas av överexekutor. Överexekutor är länsstyrelsen. *I de städer som har rådstuvurätt är magistraten överexekutor.**Föreslagen lydelse*

1 kap.

Om utsökningsmyndigheterna

1 §

Utsökningsärenden handläggs och prövas av överexekutor. Överexekutor är länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den
19 .

De ärenden som hör till överexekutor och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träderr i kraft och som efter ikraftträdandet hör till länsstyrelsen överförs för behandling vid behörig länsstyrelse.

6.

Lag

om ändring av 11 § lagen om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 11 § 3 mom. lagen den 4 juli 1975 om verkställighet av beslut som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt (523/75), som följer:*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

I egenskap av överexekutor kan länsstyrelsen vid länsrätten låta höra *och magistraten* höra vittnen och sakkunniga på ed eller förordna att förhör skall verkställas vid allmän underrätt. Överexekutor kan likaså förordna, att barnet skall undersökas av läkare.

Överexekutor kan vid länsrätten låta höra vittnen och sakkunniga på ed eller försäkran eller förordna att förhör skall verkställas vid allmän underrätt. Överexekutor kan likaså förordna att barnet skall undersökas av läkare.

Denna lag träder i kraft den

19 .

De ärenden som hör till överexekutor och är anhängiga vid en magistrat när denna lag träder i kraft och som efter ikraftträdandet hör till länsstyrelsen överförs för behandling vid behörig länsstyrelse.

7.

Lag

om ändring av 10 § språklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § 2 mom. språklagen av den 1 juni 1922 (148/22), sådant det lyder i lag av den 10 januari 1975 (10/75), som följer:*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Rådstuvurätts och häradsrätts samt domares, länsstyrelses, *magistrats*, *ordningsrätts*, länsmans och häradsskrivares i tvåspråkigt ämbetsdistrikt å tjänstens vägnar utfärdade kungörelser och meddelanden i ärenden, som angå enskilds rätt, kan enligt prövning avfattas endast på befolkningsflertalets språk, om sökanden icke annat fordrar.

Kungörelser och meddelanden som gäller en enskilds rätt och som en tingsrätt, domare, länsstyrelse, länsman eller registerbyrå på tjänstens vägnar utfärdar i ett tvåspråkigt ämbetsdistrikt får enligt prövning avfattas enbart på befolkningsflertalets språk, om inte sökanden fordrar något annat.

Denna lag träder i kraft den

19 .

8.

Lag

om ändring av 7 § tryckfrihetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 7 § 1 mom. tryckfrihetslagen av den 4 januari 1919,
sådant det lyder i lag av den 16 december 1977 (959/77), som följer:

Gällande lydelse

7 §

Den som vill inrätta tryckeri eller blivit ägare eller innehavare av tryckeri är skyldig att göra skriftlig anmälan om rörelsen hos magistrat eller länsman i den kommun, där tryckeriet skall inrättas eller där det är beläget. Denna anmälan skall åtföljas av utredning angående i 5 § nämnda omständigheter samt innehålla uppgift om rörelsens föreståndare och om den lokal, där rörelsen skall utövas. Anmälan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar.

Föreslagen lydelse

7 §

Den som vill inrätta ett tryckeri eller som har blivit ägare eller innehavare av ett tryckeri är skyldig att göra en skriftlig anmälan om rörelsen hos den registerbyrå som avses i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) i den kommun där tryckeriet skall inrättas eller där det är beläget. Denna anmälan skall åtföljas av en utredning om i 5 § nämnda omständigheter samt innehålla uppgift om rörelsens föreståndare och om den lokal där rörelsen skall utövas. Anmälan jämte bilagor skall inlämnas i två exemplar.

Denna lag träder i kraft den
19

9.

Lag

om ändring av 47 § föreningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 47 § 1 mom. föreningslagen av den 26 maj 1989 (503/89) som följer:

Gällande lydelse

47 §

Myndigheter

Föreningsregistret förs av justitieministeriet. Lokala myndigheter i föreningsregisterärenden är *magistraterna* och de i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) nämnda registerbyråerna.

Föreslagen lydelse

47 §

Myndigheter

Föreningsregistret förs av justitieministeriet. Lokala myndigheter i föreningsregisterärenden är de i lagen om folkbokföringsförvaltningen (76/84) nämnda registerbyråerna.

Denna lag träder i kraft den
19

Magistraten överför de handlingar som avses i 8 § föreningsregisterförordningen (506/89) till behörig registerbyrå.

10.

Lag**om ändring av 3 och 7 §§ gruvlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 3 § 3 mom. och 7 § 1 och 4 mom. gruvlagen av den 17 september 1965 (503/65) som
följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***3 §**

Den som i samband med letningsarbete
ämnan skada eller fälla växande träd, bör
därom i förväg underrätta jordägaren eller, om
denne ej kan anträffas, länsmannen eller magi-
straten på den ort, där arbetet utföres. Till följd
av letningsarbete uppkommen skada och olä-
genhet bör till fullo ersättas.

Den som i samband med letningsarbete ämnar
skada eller fälla växande träd skall i förväg
underrätta markägaren eller, om denne inte kan
anträffas, registerbyrån på den ort där arbetet
utföres. Skada och olägenhet som uppkommer till
följd av letningsarbete skall helt ersättas.

7 §

Inmutningsberättigad äger rätt att förbehålla
sig företräde att inmuta eventuell fyndighet
inom ett uppgivet område på högst 9 kvadrat-
kilometer (förbehåll) genom att till länsmannen
eller magistraten på den ort, där fyndigheten
finnes, göra förbehållsanmälan. I anmälan böra
förbehållarens namn, yrke och adress nämnas
samt förbehållsområdets geografiska läge utre-
das. Områdets läge och gränser böra utmärkas
på en till anmälan fogad karta så noggrant, att
ovisshet om dem icke kan uppkomma. Läns-
mannen eller magistraten skall inom sju dagar
från det anmälan inlämnats vidarebefordra
densamma till handels- och industriministeriet.

7 §

Den inmutningsberättigade har rätt att för-
behålla sig företräde att inmuta en eventuell
fyndighet inom ett angivet område på högst nio
kvadratkilometer (förbehåll) genom att till re-
gisterbyrån på den ort där fyndigheten finns
göra en förbehållsanmälan. I anmälan skall
förbehållarens namn, yrke och adress nämnas
samt förbehållsområdets geografiska läge utre-
das. Områdets läge och gränser skall utmärkas
på en till anmälan fogad karta så noggrant, att
ovisshet om dem inte kan uppkomma. Regis-
terbyrån skall inom sju dagar från det anmälan
inlämnades vidarebefordra anmälan till han-
dels- och industriministeriet.

Förbehåll är i kraft, tills mutsedel sökes med
stöd av genom förbehållet erhållen företrädes-
rätt, dock högst ett år från den dag då
förbehållsanmälan gjorts till länsmannen eller
magistraten.

Ett förbehåll är i kraft tills mutsedel söks
med stöd av genom förbehållet erhållen före-
trädersrätt, dock högst ett år från den dag då
förbehållsanmälan gjordes till registerbyrån.

Denna lag träder i kraft den

19

11.

Lag**om ändring av 17 § äktenskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 17 § 2 mom. äktenskapslagen av den 13 juni 1929 (234/29), sådant det lyder i lag den 16 april 1987 (411/87), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

Skyldig att förrätta borgerlig vigsel är
1) häradshövding och tingsdomare,
2) *ordförande i magistrat eller lagfaren medlem av magistraten som denna har förordnat därtill samt*
3) häradsskrivare.

Skyldig att förrätta borgerlig vigsel är
1) lagman och tingsdomare, samt
2) häradsskrivare.

Denna lag träder i kraft den
19 .

12.

Lag**om ändring av 1 § lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 3 mom. lagen den 9 oktober 1931 om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/31),

sådant det lyder i lag av den 17 maj 1991 (830/91), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Om en betalningsskyldighet som avses i 1 eller 2 mom. gäller en värdeandel, görs deponeringen genom att i värdeandelsregistret öppnas ett värdeandelskonto på vilket värdeandelarna i fråga noteras. Som kontoinnehavare skall antecknas borgenären, om han är känd, eller "okänd borgenär", och på kontot skall också antecknas den betalningsort som nämns i 2 § 1 mom. samt ett omnämnande av att det är fråga om en betalning som gjorts till befrielse från betalningsskyldighet. Den som för värdeandelsregistret skall genast efter att

Om en betalningsskyldighet som avses i 1 eller 2 mom. gäller en värdeandel, görs deponeringen genom att i värdeandelsregistret öppnas ett värdeandelskonto på vilket värdeandelarna i fråga noteras. Som kontoinnehavare skall antecknas borgenären, om han är känd, eller "okänd borgenär", och på kontot skall också antecknas den betalningsort som nämns i 2 § 1 mom. samt ett omnämnande av att det är fråga om en betalning som gjorts till befrielse från betalningsskyldighet. Den som för värdeandelsregistret skall genast efter att

kontot har öppnats tillställa överexekutor på betalningsorten eller, om betalningsorten inte är känd, *magistraten i Helsingfors* ett meddelande om depositionen. Vad som nedan stadgas om överexekutor tillämpas på den överexekutor som har tillställts meddelandet. I fråga om avförande av en värdeandel från kontot, om meddelande till borgenären och befrielse från fullgörelseskyldighet tillämpas vad som stadgas nedan.

kontot har öppnats tillställa överexekutor på betalningsorten eller, om betalningsorten inte är känd, länsstyrelsen i Nylands län ett meddelande om depositionen. Vad som nedan stadgas om överexekutor tillämpas på den överexekutor som har tillställts meddelandet. I fråga om avförande av en värdeandel från kontot, om meddelande till borgenären och befrielse från fullgörelseskyldighet tillämpas vad som stadgas nedan.

Denna lag träder i kraft den

19 .

De deponeringar som är anhängiga vid en magistrat när denna lag träderr i kraft överförs för behandling vid behörig länsstyrelse. Deponenten skall underrättas om överförandet, ifall hans adress är känd.

13.

Lag

om ändring av 42 och 101 §§ lagen om allmänna vägar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 42 § 2 mom. och 101 § 2 mom. lagen den 21 maj 1954 om allmänna vägar (243/54) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

42 §

Föranleder träd, buske, häck, upplag eller anordning, varom i 1 mom. är nämnt, i 40 eller 41 § avsedd fara eller olägenhet, eller vållas av byggnad, som omförmäles i samma moment, fara för samfärdseln, må länsstyrelsen eller, där ej fråga är om byggnad, jämväl länsman i *landskommun och köping eller magistrat i stad* förordna om dess borttagande eller flyttande eller om utförande av erforderlig ändring däri. Vidtager icke ägaren åtgärden inom därför utsatt tid, är väghållningsmyndigheten befogad att utföra densamma på väghållarens bekostnad.

Om ett träd, en buske, en häck, ett upplag eller en anordning som avses i 1 mom. föranleder i 40 eller 41 § nämnd fara eller olägenhet eller om en i 1 mom. nämnd byggnad orsakar fara för trafiken, kan länsstyrelsen, eller om det inte är fråga är om en byggnad även länsman, förordna att den skall tas bort eller flyttas eller ändras på behövt sätt. Om ägaren inte inom utsatt tid vidtar åtgärden, har väghållningsmyndigheten rätt att utföra den på väghållarens bekostnad.

101 §

Är i 1 mom. avsedd, av väghållningsmyndighet påyrkad rättelse sakenlig och uppenbar-

Är en i 1 mom. åsyftad rättelse som väghållningsmyndigheten yrkar riktig och uppenbart

ligen nödvändig, må vederbörande *magistrat* eller länsman berättiga väghållningsmyndigheten att vidtaga erforderlig åtgärd, dock icke att undanröja, flytta eller omändra byggnad.

nödvändig, kan behörig länsman berättiga väghållningsmyndigheten att vidta den åtgärd som behövs, dock inte att ta bort, flytta eller omändra byggnad.

Denna lag träder i kraft den
19 .

14.

Lag

om ändring av 2 och 25 §§ lagen om delgivning i förvaltningsärenden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 och 25 §§ lagen den 15 april 1966 om delgivning i förvaltningsärenden (232/66) som följer:

Gällande lydelse

2 §

Delgivning verkställs, därest ej annat stadgats, genom den myndighets försorg, som företagit förvaltningsakten. Myndigheten må överlåta åtgärden åt underlydande myndighet, anlita magistrats, polisinrättnings eller länsmans förmedling eller på begäran anförtro sakägare att ombesörja delgivning, om denna på detta sätt kan ske utan olägenhet.

25 §

Hava till handling, som skall delgivas, fogats vid ärendets behandling tillkomna handlingar, som icke kunna överlämnas till vederbörande, skall honom beredas tillfälle att taga del av dem hos *magistrat* eller länsman, annan myndighet eller tillförlitlig person. Vid delgivandet bör uppgivas, var och när handlingarna äro för honom tillgängliga.

Föreslagen lydelse

2 §

Delgivning verkställs, om annat inte stadgats, av den myndighet som har företagit förvaltningsakten. Myndigheten kan överlåta delgivningen på en underlydande myndighet, anlita stämningsman eller på begäran anförtro en part att sköta delgivningen, om den på detta sätt kan ske utan olägenhet.

25 §

Har till en handling som skall delges fogats handlingar som tillkommit vid ärendets behandling och som inte kan överlämnas, skall den som saken gäller beredas tillfälle att ta del av dem hos stämningsmannen, någon annan myndighet eller en tillförlitlig person. Vid delgivandet skall meddelas var och när handlingarna äro tillgängliga.

Denna lag träder i kraft den
19 .

17.

Lag**om ändring av 5 kap. vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 kap. 91 § 1 och 2 mom., 93 § 1 mom. och 97 § 1 och 2 mom. vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61),
sådana de lyder i lag av den 29 juli 1976 (649/76), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***5 kap.****Virkesflottning****91 §**

Den flottande skall i varje kommun, inom vars område flottning bedrivs, förordna flottningsombud, som under tiden för flottningen skall vara lätt anträffbar för allmänheten. Uppgift om flottningsombudets namn och adress samt i fråga om dem inträffade förändringar skola tillställas vattennämnden och vederbörande vattendistriktets vattenbyrå samt därjämte vederbörande länsman eller magistrat.

Har stadgandet i 1 mom. ej iakttagits, äger länsman eller magistrat på yrkande av den som saken angår förordna lämplig person till flottningsombud och tillställa den flottande, vattennämnden och vattendistriktets vattenbyrå uppgift därom. Den som förordnats till flottningsombud är berättigad att av den flottande erhålla skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken medelst talan hänskjutas till vattendomstolen för behandling.

93 §

Innan virke utvältes i vattendrag, skall det förses med ägarens lätt skönjbara flottningsmärke, varom uppgift tillställts vattenbyråerna i de vattendistrikt och de vattennämnder samt de länsmän och magistrater, inom vilkas verksamhetsområde flottningen bedrivs. Flottas virke i knippen, skall ettvarrt knippe förses med motsvarande flottningsmärke innan knippet föres ut i vattendraget.

5 kap.**Virkesflottning****91 §**

Den flottande skall i varje kommun inom vars område flottning bedrivs utse ett flottningsombud, som under tiden för flottningen skall vara lätt anträffbart för allmänheten. Uppgift om flottningsombudets namn och adress samt om förändringar av dem skall tillställas miljövårdsnämnden och det vatten- och miljödistrikt som saken gäller samt dessutom den lokala polisen.

Har stadgandet i 1 mom. inte iakttagits, skall den lokala polisen på yrkande av den som saken angår förordna en lämplig person till flottningsombud och underrätta den flottande, miljövårdsnämnden och vatten- och miljödistriktet om detta. Den som förordnats till flottningsombud har rätt att av den flottande erhålla ett skäligt arvode för uppdraget. Uppkommer meningsskiljaktighet om arvodet, kan saken genom talan hänskjutas till vattendomstolen.

93 §

Innan virke välts ut i ett vattendrag, skall det förses med ägarens flottningsmärke som lätt skall kunna upptäckas, och uppgift om märket skall ha tillställts de vatten- och miljödistrikt och de miljövårdsnämnder samt de lokala polismyndigheter, inom vilkas verksamhetsområde flottningen bedrivs. Flottas virke i knippen, skall varje knippe förses med mot svarande flottningsmärke innan knippet förs ut i vattendraget.

97 §

Har vid flottning för längre tid än ett år virke kvarblivit på strand eller i strandvatten, är ägaren eller innehavaren av stranden berättigad att tillvarataga virket. Han är dock skyldig att inom en månad hos vederbörande länsman eller magistrat göra anmälan om dess tillvaratagande och om flottningsmärke på virket, såvitt märket kan skönjas, samt om virkesslaget och mängden. *Länsmannen eller magistraten* skall senast inom två veckor efter det anmälan erhållits genom postens förmedling underrätta vederbörande flottningsombud om tillvaratagandet. Virkesägaren eller flottningsföreningen skall inom en månad från det länsmannens eller magistratens underrättelse avsänts meddela tillvaratagaren, huruvida virkesägaren eller föreningen ämnar taga virket i sin besittning. Om virkesägaren eller flottningsföreningen icke lämnar sagda meddelande eller om virkesägaren eller flottningsföreningen efter att ha lämnat meddelandet, icke inom tre sådana månader, då vattendraget är isfritt, eller inom annan, med tillvaratagaren överenskommen tid efter avsändandet av länsmannens eller magistratens underrättelse tager virket i sin besittning, tillfaller virket den som tagit det till vara. Virkesägare eller flottningsförening som tager virket i sin besittning skall ersätta tillvaratagaren för kostnaderna för tillvaratagandet och anmälan.

Är ej virkets ägare känd, skall länsmannen eller magistraten efter mottagen anmälan om tillvaratagandet utan dröjsmål tillkännagiva det genom offentlig kungörelse samt, för så vitt virkets värde är anseeligt, en gång i någon tidning med spridning på orten. I övrigt skall i tillämpliga delar iakttagas vad i 1 mom. är stadgat.

97 §

Har vid flottning för längre tid än ett år virke kvarblivit på en strand eller i strandvatten, är ägaren eller innehavaren av stranden berättigad att tillvarata virket. Han är dock skyldig att inom en månad underrätta den lokala polisen om tillvaratagandet och om flottningsmärket på virket, ifall märket kan skönjas, samt om virkesslaget och mängden. Den lokala polisen skall senast inom två veckor efter det anmälan erhållits, per post underrätta flottningsombudet om tillvaratagandet. Virkesägaren eller flottningsföreningen skall inom en månad från det den lokala polisens underrättelse avsändes meddela tillvaratagaren, huruvida virkesägaren eller föreningen ämnar ta virket i sin besittning. Om virkesägaren eller flottningsföreningen inte lämnar ett sådant meddelande eller om virkesägaren eller flottningsföreningen efter att ha lämnat meddelandet inte inom tre sådana månader då vattendraget är isfritt, eller inom annan med tillvaratagaren överenskommen tid efter avsändandet av den lokala polisens underrättelse, tar virket i sin besittning, tillfaller virket den som tagit det till vara. Om virkesägaren eller flottningsförening som tar virket i sin besittning, skall de ersätta tillvaratagaren för kostnaderna för tillvaratagandet och anmälan.

Är virkets ägare inte känd, skall den lokala polisen efter mottagen anmälan om tillvaratagandet utan dröjsmål tillkännage det genom offentlig kungörelse samt, om virkets värde är anseeligt, en gång i någon tidning med spridning på orten. I övrigt skall i tillämpliga delar iakttagas vad i 1 mom. är stadgat.

Denna lag träder i kraft den

19 .

18.

Lag**om ändring av lagen om stämningsmän**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 1 § 1 mom., 2 § och 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen den 27 juni 1986 om
 stämningsmän (505/86),
 av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 18 november 1988 (953/88), som följer:

*Gällande lydelse***1 §***Stämningsmän*

Stämningsmän är de innehavare av tjänst som förman för stämningsmän och de innehavare av stämningsmannatjänst som är anställda vid en domstol eller magistrat eller vid polisen. I länsmansdistrikten är exekutionsbiträdena även stämningsmän.

2 §*Stämningsmännens verksamhetsområde*

Verksamhetsområdet för stämningsman som är anställd vid domstol utgörs av domkretsen, för stämningsman som är anställd vid magistrat av staden och för stämningsman som är anställd vid polisen av polisdistriktet.

6 §*Andra som har rätt att verkställa delgivning*

Berättigad att, så som stämningsman, verkställa stämning och delgivning är:

1) polisman, allmän åklagare, utmätningsman och exekutionsbiträde vid stadsfogdeämbete samt notarius publicus;

2) tjänsteman eller funktionär som har förordnats härtill av domstol, magistrat eller chefen för polisdistrikt, och som är anställd vid domstolen, magistraten eller polisdistriktet;

*Föreslagen lydelse***1 §***Stämningsmän*

Stämningsmän är de innehavare av tjänst som förman för stämningsmän och de innehavare av stämningsmannatjänst som är anställda vid en domstol eller vid polisen. I länsmansdistrikten är biträdande utmätningsmännen även stämningsmän.

2 §*Stämningsmännens verksamhetsområde*

Verksamhetsområdet för stämningsman som är anställd vid en domstol utgörs av domkretsen och för stämningsman som är anställd vid polisen av polisdistriktet.

6 §*Andra som har rätt att verkställa delgivning*

Berättigad att, så som stämningsman, verkställa stämning och delgivning är:

1) polisman, allmän åklagare, utmätningsman och biträdande utmätningsman vid stadsfogdeämbete samt notarius publicus;

2) tjänsteman eller funktionär som har förordnats härtill av domstol eller chefen för polisdistrikt och som är anställd vid domstol eller polisdistriktet;

Denna lag träder i kraft den
 19 .

